

Heerde, 11 mei 2008

Eerste Pinksterdag

Preek bij de lezingen Genesis 1: 1-5, Joël 2: 21-32 en Handelingen der Apostelen 2: 1-11

Orgelspel

Mededelingen en welkom

Intochtslied: Gezang 242: 1, 2

Stil gebed

Votum en groet

Lied: Psalm 118: 9, 10

Verootmoediging

Psalm 139: 3

Genadeverkondiging

Psalm 139: 4

Wet

Psalm 139: 5

Gebed van de Zondag

Kinderen naar nevendienst

Eerste lezing: Genesis 1: 1-5

Lied: Gezang 239: 1, 2

Tweede lezing: Joël 2: 21-32

Lied: Gezang 239: 3, 4

Derde lezing: Handelingen 2: 1-11

Lied: Gezang 239: 5, 6, 7

Verkondiging

Lied: Gezang 244: 3, 4

Kinderen komen terug

Dankgebed en voorbeden

Inzameling

Slotlied: Gezang 249

Zegen

Orgelspel

Verkondiging

De Heilige Geest dat is:
door de holten van het gemis
van het menselijk bestaan
wakkert de wind weer aan
uit het land van achter de horizon
waar Adam spitte en Eva spon.

De Heilige Geest begint
met die gedreven wind,
en dan ziet men licht en puur
op de hoofden tongen van vuur
ontstoken aan een onzichtbare zon
die in het hart van God begon.

De Heilige Geest is het licht
dat een hemel op aarde sticht
vrede en liefde voor alle mensen
boven bidden en boven wensen
en in hun harten de Schepper Zon
waarmee de wereld begon.

J. W. Schulte Nordholt

1.

*De Heilige Geest dat is:
door de holten van het gemis
van het menselijk bestaan
wakkert de wind weer aan
uit het land van achter de horizon
waar Adam spitte en Eva spon.*

De Geest waait als de wind – vanwaar?
Uit het land achter de horizon – ver hier vandaan.
Waar Adam spitte en Eva spon – lang, lang geleden.

De Geest waait over het water.
In het begin –
toen de aarde nog woest en doods was,
toen duisternis nog lag over de oervloed.
Dood-stil.
Moeras. Water en land niet gescheiden. Geen grond onder de voeten.
Als ooit de Broeklanden bij de IJssel.
Dood-stil.
Geen licht – om te kunnen zien waar je je voet moet zetten.
Geen licht – je weet niet eens of er wel een pad is.
Dood-stil.
Er gebeurt niets.

Over het water begint een wind te waaien.
Boven de chaos – een adem.

Wij – houden de adem in.

'Er zij licht'.
'Er moet licht komen' – wie zegt dat?
En er is licht.

Ons leven – de holten van het gemis.
Gemis – omdat we gehóórd hebben dat er vervulling is.
Vervulling – tegenover gemis.
Volheid – contra leegte.

O, de holten van ons gemis.
Wanneer de vijftigste dag aanbreekt.
Zeven maal zeven dagen vanaf Pasen.
Toen – die ochtend, die paasochtend in de hof, die onvergetelijke morgen, toen we werden
aangeraakt door de toverstaf van het leven.
Het pure, zuivere, volle leven.
Het leven van Adam die spit en van Eva die spint.
En op zijn tijd – omgekeerd.
Het leven van Eva die spit en van Adam die spint.

Zeven maal zeven dagen – méér dagen kunnen we niet op.
Verder tellen dan tot vijftig kunnen we niet.
Dan hebben wij in het levenslicht van Pasen ons gemis uitgeteld.
Langs de veertigste dag van de Hemelvaart.
'Al heeft Hij ons verlaten,
Hij laat ons nooit alleen'.
Helemaal uitgeteld.
Leger en holler kan ons bestaan niet zijn.
Als een aarde woest en doods.

Dan –
als de dag vervuld is – de tijd dus,
als het huis vervuld is – de ruimte dus,
dan – de mensen.
Dan waait dwars door de holten van het gemis
dwars door het naakte menselijk bestaan
de wind –
vanwaar?
Uit het land achter onze horizon,
Verder dan onze meest ver reikende blik,
Achter de horizon van onze telescopen,
Achter de horizon van onze microscopen.

'En er geschiedde haastig uit de hemel een geluid ...'
Een adem.
Een echo, schrijft Lukas.
Een echo van wat?
Van het spreken van de Onuitsprekelijke:
Er moet licht komen!

Pinksteren is een echo.
Van een geweldige, gedreven wind.
Het waait!
Het waait door de holten van ons gemis.
O, Geest, gij die onze leegte, ons gemis vervult.

2.

*De Heilige Geest begint
met die gedreven wind,
en dan ziet men licht en puur
op de hoofden tongen van vuur
ontstoken aan een onzichtbare zon
die in het hart van God begon.*

We hóren de wind, geweldig, gedreven.
We voelen de wind gieren door de barsten en kieren van ons gemis.
We hóren.
Zien we ook iets?
Nee, de wind is niet te zien.
De Geest – verborgen, onzichtbaar voor het oog.

Ja, toch.
Dan ziet men licht en puur op de hoofden tongen van vuur.
Vuurtongen op het hoofd.
Op het hoofd van iedereen, persoonlijk, individueel, op naam.
Mensen, in vuur en vlam.
Maar kijk, kijk goed – vuur in de vorm van een tong.
Mensen beginnen te spreken in taal van vuur.
Woorden waarvan de vonken afspringen.
Als eenmaal op de berg Sinäi
Een vurige wet aan Gods rechterhand.
Dat gedenkt het Joodse volk om te beginnen op de vijftigste dag na het Paasfeest: de gave van de Tora, het vurige Woord van de Eeuwige.
Er moet licht komen –
En licht komt er.
Licht – vanwaar?
Van ver, van heel ver.

Ontstoken aan een onzichtbare zon die in het hart van God begon.
Een onzichtbare zon.
Dat zou voor ons het einde zijn.
Van de zichtbare zon leven wij op aarde, leeft de aarde, leven de dieren, het gras, de bomen, de bloemen, de kruidentuin.

Een onzichtbare zon – in het hart van God.
Nu struikel ik over mijn woorden.
Geen wonder dat op de Pinksterdag mensen struikelen over hun woorden.
In tongentaal uitbreken.
Dat men vermoedt dat de Pinksterlingen vol van zoete wijn zijn.
Daarop is onze tong niet berekend – op taal over een zon in het hart van God.
Het vuur spat en vonkt als in een ouderwetse Veluwse smederij.

De Geest van Pinksteren – als u een soort van definitie wilt, een omschrijving van deze geweldige, gedreven wind –
De Geest van Pinksteren is de onzichtbare zon in het hart van God.
Een eeuwige bron van energie, van mateloze en tomeloze kracht,
Een storm.
Een zonnestorm,
Een herfststorm,
Een lentebries,
Een zoete wind over het water die de zeilen heerlijk bolt – daar gáán we!

De Geest is als binnenbrand van God, niet te houden, niet te bedwingen –
Daar beneden, diep in de holten van menselijk gemis, tot op de bodem van de krochten van menselijk bestaan –
daar moet het waaien, daar moet licht zijn. Lucht. Leven.

3.

*De Heilige Geest is het licht
dat een **hemel op aarde** sticht
vrede en liefde voor alle mensen
boven bidden en boven wensen
en in hun harten de Schepper Zon
waarmee de wereld begon.*

En allen werden vervuld van de heilige Geest en begonnen op luide toon te spreken in vreemde talen.
Vreemde talen?
Vreemd, ja.
Zoals hun door de Geest werd ingegeven, zoals de Geest hun gaf uit te spreken.
Vreemd, heel vreemd.
Horen in de eigen taal, het eigen dialect, de moedertaal –
De grote werken van God.

En dat nu noemt de dichter een hemel op aarde.
De Heilige Geest het licht dat een hemel op aarde sticht.

Wij, wij zoeken in ons gemis een hemel.
Wij willen daarvoor de aarde verlaten, loslaten, opgeven.
Het is te erg hier beneden.

Het kan niet meer goed komen.
Auschwitz. Hiroshima. Goelag. Darfoer. Bagdad.
Een kind voor de eigen ogen van de ouders verbrijzeld.
Zestig jaar staat Israël. En nog geen duurzame vrede.
Voor Joden en voor Palestijnen.
Er moet een hemel zijn, een andere wereld.

Een hemel op aarde.
Blijf waar je bent.
God komt naar je toe.
Je krijgt bezoek van de hemel.
Dat is Jezus – de hemel zelf op aarde.
Petrus, vol van de Geest, doet met Pinksteren niet anders dan de Gekruisigde en Opgestane verkondigen.
Blijf waar je bent.
Blijf, broeders en zusters, de aarde trouw.

Uit de hemel het geluid, vanuit het hart van God, vanuit die onzichtbare zon.
Vrede en liefde voor alle mensen.
Zeg dichter, zo ruim, zo onbemeten, zo onbekrompen – voor álle mensen?

Wie damt het vuur van Pinksteren in, wie blust de brand van de hemel, wie stelt paal en perk aan de vurige tongen van God?
Vrede en liefde voor alle mensen boven bidden en boven wensen.
Ver daar bovenuit.
Wat hebben we gebeden, zonder ophouden.
Wat hebben we gewenst, vurig en hartgrondig.
Tel het alles op, bezie de som van uw bidden en wensen –
Ver daarboven uit –
En diep daaronder –

En in hun harten de Schepper Zon waarmee de wereld begon.
De onzichtbare zon in het hart van God.
Een beeld daarvan, een indruk, een afdruk, een vergelijk, een afglans –
In onze harten de Schepper Zon – de Geest,

Kerstfeest – Pasen – Pinksteren.
God de Vader boven ons,
God de Zoon met ons,
God de Geest in ons.
Zo zingt de kerk de eeuwen door.
Zonder te begrijpen wat ze zingt.
Maar ze begrijpt waarom ze het niet begrijpt.

In ons begint de Geest te wonen.
Inwoning dus.
Om te beginnen zonder ons over ons.
Inwoning.

Samenwonen met de Geest – met alle hoogten en alle diepten die een inwoning eigen zijn.
Van hoog oplaaierende herfststorm.
Tot laag neerstrijkende lentebries.

Dat nu, lieve Pinkstergemeente, is de hemel op aarde.
Lof aan de Vader en de Zoon en de Heilige Geest tot in de eeuwen der eeuwen.

Amen.